

PARENTESEN

december 2023 nr 9

www.pargas.spfpension.fi

Foto: Ulla-Maj Lübchow, Fotoklubben

TRADITIONER

Jag skall denna gång inleda med **ETT STORT TACK** till er alla för det förtroende ni visar mig genom att återvälja mig till föreningens ordförande. Jag har alltid känt denna förening som "min förening".

Det är dock inte självskrivet att ställa upp för återval. Hälsoaspekter ställer sig ibland i vägen och man känner att det vore bäst att inte åta sig stora utmaningar just i detta skede av livet.

Denna gång var det dock fyra styrelsemedlemmar som önskade avgå, och då blev det för mycket att även ordföranden skulle bytas ut. Så det blev nu så här – och TACKen tillkommer er föreningsmedlemmar!

Vi tar det ett år till – tillsammans.

Traditioner är vi omgivna av. I synnerhet under en så traditionsfylld tid som Julen. "Vi brukar" eller "i mitt hem brukar vi" är uttryck man springer på hela tiden i december. Detta gäller så väl tillvägagångssätt, tidsanvändning, mat som musik.

Vi håller oss gärna till de gamla traditionerna och "gör som vanligt". Det är mest bekant så. Det är tryggast så.

Vi för gärna traditionerna vidare och är glada över att följande generationer också tycker om sillsallad, utan sill, väljer en mörkt grön julgran eller minns att ställa upp fyra ljus i adventsljusstaken. "Vi har alltid gjort så". Det är så traditionerna går vidare.

Vi hoppas att sättet att leva vänligt och med respekt för andras tillkortakommanden även blir en tradition – ett sätt att leva som bygger på exempel från tidigare generationer. Ett nedärvt sätt att existera på. Eller kallar vi det "uppfostran" och inte tradition?

Som bäst lyssnar jag till Jussi Björling och Helga Natt – en jultradition om någon. Genom några generationer. En djupt klingande röst, oöverträffad som har tystnat för evigt – men som nutidens teknik har gjort till oförstörbar.

Lucia uppmärksammar vi i dag på decemberträffen. Vi samlar in pengar till Lucia-insamlingen för att delas ut bland dem som inte har det materiellt bra. Jag hoppas vi kan dela med oss av det egna välståndet. Lucia-traditionen har funnits många år och bland oss pensionärer finns det några "riktiga Pargas-lucior" från tider som har gått.

Det var säkert en trevlig och givande tid att få vara Lucia.

Sedan kommer julen med gemenskap mellan många generationer. Det är heller inte självskrivet lätt.

Ett Nytt År står ute på trappan och väntar på att bli insläppt.

Vad månede det året hämtar med sig?

FRED i världen, frid i sinnet är vad vi väl alla hoppas på. Det där med fred i världen lär nog bli ouppfyllt nu också. Men kanske, om vi vinnlägger oss, kan vi hitta litet mera frid i det egna sinnet.

Med önskan om en Lyckofylld Adventstid, en Fridfull jul och ett Lyckosamt Nytt År

Gunnel

Romersk soldatkaka – föregångare till våra dagars pepparkaka

När de romerska soldaterna skulle ut i fält var det denna kaka de fick med sig. Fördelen var att kakan med alla sina kryddor hade mycket bra hållbarhet och därför lämpade sig för längre resor. På medeltiden fanns peppar med bland ingredienserna, en krydda som ansågs ha en lugnande effekt samt lindra matsmältningsbesvär.

Pepparkaksgubben

Pepparkaksgubben med sin sockerkristyr har faktiskt en mörk historia.

Pepparkaksgubben spelade en stor roll i romarnas Saturnalia – den högtid som firades till ära för vintersolståndet. Festerna var överdådiga med överdrivet drickande, frosseri och mycket skrik och skrån.

Pepparkaksgubbar åts för att blidka gudarna, ja lite som om man slukade människooffer. När kristendomen spreds ersattes Saturnalia med vår tids jul. Festligheterna blev uppstädade. Lugnet infann sig och pepparkakorna ersattes med gåvor.

Munkar igen gjorde pepparkakor för att mata de hungriga och ge religiös undervisning. De blandade en pasta av ströbröd, honung och

ingefära och kavlade ut den tunt. De skar in helgonbilder eller bibliska scener i kakorna innan de gräddades. Eller bokstäver.

De som lärt sig vad som ristats in i kakorna fick äta upp dem.

Mer förfinade pepparkakor blev vanliga vid kungliga hov. Statschefer använde dem för självreklam, då de lät stämpla sina egna bilder på dem.

Drottning Elizabeth I lär ha anmodat sin bagare att göra pepparkaksgubbar som liknade besökande dignitärer och hennes friare.

Historien berättar inte vad som hände med de pepparkakor där motivet fallit i onåd.

Allmogen njöt av mindre påkostade former köpta på marknader. Vidskepelsen frodades.

Många trodde att pepparkakor besatt trolldom. Den avvärjdes genom att äta hjärtformade kakor! Pepparkakskaniner skulle öka fertiliteten. Unga ogifta kvinnor åt pepparkaksgubbar i hopp om att locka till sig en levande make.

Häxor ska ha gjort pepparkaksfigurer, ätit dem och därigenom orsakat deras fienders död. Även efter att förföljelsen av häxor upphörde på 1700-talet, fortsatte den onda häxan i muntliga traditioner.

Sagan om Hans och Greta är en grym berättelse som härstammar från den här tiden. Man ansåg alltså allmänt att pepparkakorna besatt demoniska krafter. Det gick så långt att en holländsk domare förklarade det olagligt att baka eller äta de formade kakorna.

Pepparkakshuset

Ironiskt nog gav sagan om Hans och Greta upphov till en annan mycket trevligare tradition som lever än idag. De godisspäckade pepparkakshuset.

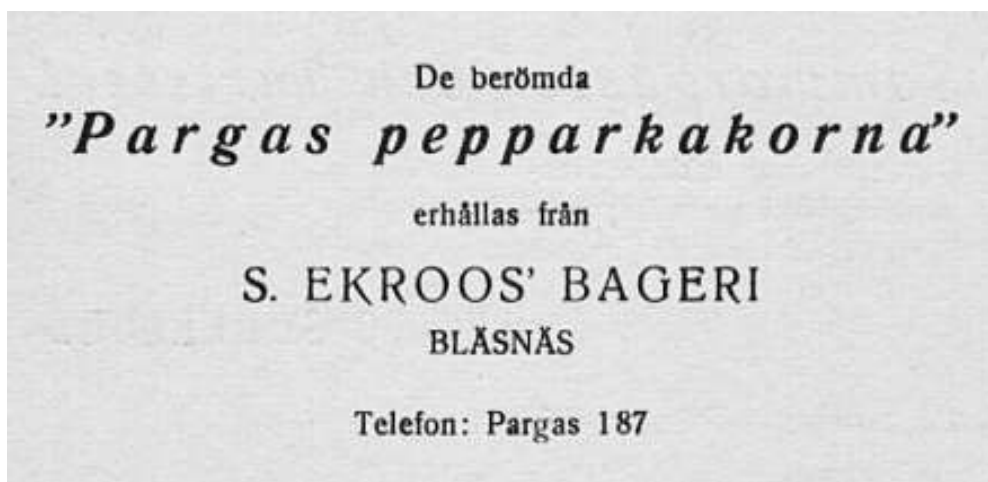
Att bygga pepparkakshus är en kär tradition för många, men det gäller att vara försiktig så att inte huset rivs innan det har byggts. Det är bara fantasin som sätter stopp för att baka pepparkakor. Gör dina egna former och skapa unika och personliga kakor.

Text: Pia Rantanen

Bild: Wikimedia

Pepparkakan och Pargas

Pepparkakan är starkt förknippad med Pargas. I ett reklamblad från början av 1900-talet kan vi läsa att Pargas pepparkakor kan köpas hos Lantmannahandeln! Men det är inte vilka pepparkakor som helst, utan de berömda ”Pargas pepparkakorna” från S. Ekroos’ bageri!

Tidigt började Lydia Ekroos baka pepparkakor i Bläsnäs. Hon experimenterade med receptet tills hon fick kakorna att fungera, dvs. vara just så knapriga och smaka precis som hon ville. Alla de vanliga kryddorna, kanel, ingefära, nejlikor och pomeransskal, hittas i receptet. Men, sist hällde hon i ”heten” – ja, så kallade fru Ekroos den hemliga ingrediensen i pepparkakorna. År 1920 var hon klar.

Lydia Ekroos var en driftig kvinna och hade ett stort nätverk, då hon vid den här tiden ordnade kryddorna från Sverige. I detta fall med hjälp av ortens apotekare!

Drygt tio år senare, år 1929, hade verksamheten vuxit så mycket att hembageriet inte räckte till. Pepparkaksbageriet behövde ett eget bageri. Det anlades uppe på kullen längs dagens Bläsnäsväg.

Produktionen sades uppgå till dryga tusen pepparkakor om dagen, vilket var mycket för ett hembageri där allt gjordes för hand.

Pepparkakorna fördes med hästskjuts bl.a. till Åbo men de hittade sin väg överallt i Finland och Norden ja de levererades t.o.m. till Frankrike och England.

Enligt hörsägen skeppades pepparkakor till och med till Amerika.

Kriget gjorde slut på bakandet! Det var svårt att baka, då både smör och socker var på kort. Inte var det lätt att få tag på den speciella kryddblandningen heller.

Fru Ekroos bakade små mängder på beställning. Hon hade lite kryddblandning kvar, men ingredienser som var på kort fick beställaren förse henne med.

År 1944 sålde fru Ekroos bageribyggnaden till en släkting och huset byggdes då om till egnahemshus. Bageriets historia var all! Receptet behöll hon dock i sin ägo!

Själv flyttade fru Ekroos, som då redan var över 70 år, till huset på granntomten.

Huset i Bläsnäs, där det i tiderna bakades, finns ännu kvar.

I dagens hus finns bara en murad vägg kvar som minner om bageritiden.

Pargas stad har hedrat fru Ekroos och hennes bageri genom att ge gatorna i närheten kryddnamn.

I Bläsnäs hittar vi nu bland andra Nejlikgränd, Kanelgränd och Peppargränd.

Hur gick det sen?

Jag hörde mig för hos **Ulf Söderman**, hur receptet egentligen kom i familjens ägo och han berättar följande:

I början av 50-talet sålde fru Ekroos pepparkaksreceptet till blivande Bageri Pargas pepparkakor. De nya ägarna, Sigfrid Fagerlund (morbror till Ulf) och Karl-Johan Söderman (far till Ulf), såg värdet i pepparkakorna. I smaken och konsistensen!

Fru Ekroos' pepparkakor skulle leva vidare nu som "ÄKTA PARGAS PEPPARKAKOR". I starten bakades pepparkakorna invid Fagerlunds handel i närheten av nuvarande Pajbacka sportplan.

Efterfrågan på pepparkakor var dock så stor att bolaget byggde ett eget modernt och fullt automatiserat bageri i Ersby, enkom för att producera pepparkakor. Hela maskinparken var anpassad för pepparkaksbak och produktionen var som störst över tiotusen pepparkakor om dagen! Enlig Ulf Söderman var Bageri Pargas pepparkakor det enda bageriet i Finland som bakade enbart pepparkakor året runt, förutom sommarmånaderna. Pepparkakorna var en succé. Ja, man vann till och med pris för Finlands bästa pepparkaka, säger Ulf.

äkta Pargas
Pepparkakor

Bageriet verkade i Ersby ända till 2005, då hela verksamheten lades ner och de sista röda paketen såldes ut. Receptet är fortfarande i familjen Södermans ägo, berättar Ulf.

Ett stort tack till **Saga Hägerstrand** som berättade om fru Ekroos och hennes bageriverksamhet och Ulf Söderman som berättade om de Äkta Pargas pepparkakorna. Tack även för fotografierna och broschyerna.

Text: Pia Rantanen

Äldrerådet finns till för den äldre befolkningen

Parentesens läsare har kanske funderat på hur vi som seniorer kan påverka stadens och välfärdsområdets initiativ och beslut som gäller seniorernas vardag.

Jag har nedan försökt förklara hur äldrerådet är tänkt att fungera. I praktiken är ärenden som berör den äldre befolkningen delat mellan kommun och välfärdsområde vilket innebär extra utmaningar gällande ansvar.

Äldrerådet i Pargas stad

Äldrerådet i Pargas beskrivs på stadens hemsida vara *ett samarbetsorgan för pensionärsföreningar och intresseorganisationer för krigsveteraner och -invalidier.*

Kommunallagen förutsätter att stadsstyrelsen skall inrätta ett äldreråd för att den äldre befolkningen skall kunna höras och kunna påverka i ärenden som direkt berör dem. I alla frågor som är av betydelse för den äldre befolkningens, må det vara livsmiljön och boende, mobilitet och överhuvudtaget möjligheter att klara sig i vardagen, hälsa, välfärd och service, skall äldrerådet beredas möjlighet att bli hörd.

Staden / kommunen bestämmer äldrerådets sammansättning. Hur det väljs och hur det arbetar.

Stadsstyrelsen kan fastställa äldrerådets lagstadgade och eventuella andra uppgifter, antalet ledamöter, vem ledamöterna representerar, äldrerådets mandattid, hur sammanträdena sammankallas, hur ordförande

väljs, hur sekreteraruppgifterna sköts samt hur verksamhetsplanen görs upp och verksamhetsberättelsen ges.

Enligt Pargas stads förvaltningsstadga beslutar stadsstyrelsen om äldrerådets sammansättning, inrättande och verksamhetsförutsättningar.

Äldrerådets medlemmar 2023–2025:

Stadsstyrelsen valde på sitt möte den 16.10.2023 följande 11 medlemmar i äldrerådet för perioden 2023–2025 enligt Regina Koskinens förslag:

Markku Salonen
Ann Planting
Inger Björklund
Clara Kronqvist-Sundström
Marita Jansson
Leif Ginman
Widar Nyberg
Inger Karlsson
Annika Brunnsberg
Yngve Lindqvist
Bertil Åkerfelt

Widar Nyberg valdes till ordförande och Markku Salonen till vice ordförande.

Noteras bör att medlemsantalet har minskats så att Pargas svenska pensionärer har enbart två representanter mot tre tidigare!
Totala antalet medlemmar, dvs. 11, har dock bibehållits.

Äldrerådets verksamhetsförutsättningar

Att kommunen ska sörja för äldrerådets verksamhetsförutsättningar innebär bland annat att kommunen anvisar en möteslokal, sörjer för mötesarrangemangen och står för de kostnader som mötet ger upphov till. Tillräckliga anslag ska reserveras för verksamheten. Genom ett särskilt anslag i budgeten blir verksamheten i äldrerådet mer stabil.

Det är befogat att betala mötesarvoden, men frågan avgörs av kommunen.

I Pargas har stadsstyrelsen bestämt att ledamöterna i äldrerådet har möjligheter till ersättning för 6 möten om året.

Äldrerådets uppgifter i Pargas

Äldrerådets uppgifter omfattar alla funktioner som kan ha betydelse för den äldre befolkningens levnadsförhållanden och för de tjänster som de äldre behöver.

I äldrerådets uppgifter kan det bland annat ingå att väcka initiativ, göra ställningstaganden och avge utlåtanden. För att kunna sköta sin uppgift att påverka bör äldrerådet i god tid få information om aktuella projekt.

Äldrerådet skall fungera som sakkunnig i frågor som gäller den äldre befolkningen och ge utlåtanden till stadens övriga organ.

Det är också viktigt att äldrerådet tar egna initiativ till åtgärder som påverkar planering, beredning och uppföljning av kommunala verksamheter som är av betydelse för den äldre befolkningens välfärd, hälsa, delaktighet, livsmiljö, rörlighet, möjligheter att klara av all dagliga funktioner eller som är viktiga med tanke på den service som den äldre befolkningen behöver.

Äldrerådet har dock inte rätt att fatta överklagbara förvaltningsbeslut.

Som tidigare har konstaterats samarbetar Pargas äldreråd med sin motsvarighet i Varha, dvs. Egentliga Finlands välfärdsområde.

Egentliga Finlands välfärdsområde

Kommunens och välfärdsområdets skyldigheter gällande den äldre befolkningen

Både i kommunallagen och lagen om välfärdsområdet finns snarlika bestämmelser om hur den äldre befolkningen skall höras. Kommunerna åläggs att samarbeta med välfärdsområdet men det är ännu oklart hur ansvaret i verkligheten skall fördelas. Varje kommun skall utarbeta en välfärdsplan över sina åtgärder för att stödja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand.

Varje välfärdsområde skall utöver ovanstående även utveckla den service och närståendevård som äldre personer behöver. Tanken är att vi äldre skall kunna bo hemma så länge som möjligt.

Kommunernas äldreråd skall ges möjlighet att delta i beredningen av den plan som välfärdsområdet är skyldig att utarbeta och utvärderingen av densamma.

Widar Nyberg representerar Pargas i välfärdsområdet.

Text: Pia Rantanen

Ref: www.pargas.fi, Kommunallagen 410/2015, Lagen om välfärdsområde 604/2022, Äldreomsorgslagen 980/2012

Widar Nyberg – ordförande för äldrerådet i Pargas

Att föra de svagares talan har alltid legat Widar varmt om hjärtat. De må vara kollegerna under de arbetsverksamma åren, de mindre bemedlade i samhället eller den äldre befolkningen. Alla har behövt och behöver en röst och det är Widars!

Vem är Widar Nyberg?

Widar är född i Pojo 1945 och utbildad vid Ovako Åminnefors fabrik. Yrkesutbildningen utfördes mestadels ute på fabriksgolvet, så som var brukligt under den här tiden. Här utbildades mekaniker som behövdes vid valsverkets underhållsavdelning.

Widar blev kär i en Pargasflicka redan 1966 och den kärleken förde Widar till Pargas år 1973. Widar jobbade efter flytten till Pargas på mekaniska verkstaden, närmare bestämt på underhållsavdelningen. Verkstaden skötte cementfabrikens och gruvans underhåll.

I början var arbetet rent mekaniskt då till exempel axlar till transportörer skulle svarvas.

I slutet av 1990-talet blev arbetet mer automatiserat och medförde omställningar.

Widar fungerade som förtroendeman och senare även som huvudförtroendeman. Detta var i början av 1990-talet.

I början utförde Widar förtroendemannauppgiften vid sidan av sitt ordinarie arbete, eftersom mekaniska verkstaden räknades som ”liten”. Arbetsbördan var ändå jämförelsevis stor och han var glad över att kunna koncentrera sig två dagar i veckan på förtroendemannauppgiften.

Vid den här tidpunkten fungerade Widar även som ordförande för metallfacket i Pargas och blev vald att representera arbetarna vid underhandlingsfrågor i de s.k. trepartsförhandlingarna. Det var mangling in på småtimmarna och mycket slitsamt, minns Widar.

År 2006 gick Widar i pension och intresset för lokalpolitik hade inte minskat. Redan 1977 hade han ställt upp i fullmäktigevalet, vilket ledde till 28 år i fullmäktige, stadsstyrelsen (vice ordförande) samt ett flertal nämnder.

Nyberg var sitt partis stora röstmagnet i kommunalvalet 2012. I valet 2017 ställde Widar upp en sista period som räckte till 2021. Bildningsfrågor har legat Widar varmt om hjärtat och han fungerade som ordförande för skolnämndens svenska sektion och vice ordförande för den sammanslagna svenska och finska skolnämnden.

Idag är Widar ledamot i revisionsnämnden under perioden 2021–2025 samt ordförande för äldrerådet 2023–2025 i Pargas. Han representerar Pargas även i välfärdsområdets (Varha) äldreråd.

Uppdraget i äldrerådet

Historiskt sett har äldrerådet under Widars tid fungerat som en ”högra hand åt styrelsen”.

– Vi blir ofta ombedda att ge utlåtanden, nu senast om projektet Pargas Havis.

Eftersom äldrerådet sammankommer enbart sex gånger om året, medan fullmäktige och stadsstyrelsen betydligt oftare kan det vara svårt att hinna med och få sin röst hörd i alla frågor som gäller den åldrande befolkningen, menar Widar.

Ett exempel där äldrerådet förbisågs var för något år sen då staden avsåg intensifiera hemvården, utveckla äldreomsorgens dagverksamhet och förebyggande arbete. Äldrerådet gavs inte möjligheter att kommentera. Vi protesterade naturligtvis.

– Så gott som alla frågeställningarna i staden gäller även oss pensionärer.

Jag är själv aktiv och kontrollerar föredragningslistor så att vi i äldrerådet kan vara beredda, svarar Widar på frågan hur han får informationen från staden.

– Äldrerådet bygger inte upp en egen verksamhetsplan utan följer stadens. Vi skall ju beredas möjlighet att påverka den. Inte skulle vi hinna förverkliga en egen plan, konstaterar Widar. Mötestiden är rätt kort och vi har frågeställningar som vi måste behandla som berör alla kommuner i Pargas, allt från Iniö till Malmen.

Typiska frågeställningar i äldrerådet

Viktiga frågor som äldrerådet har lyft fram gäller äldreomsorgen och åldringsbostäder. I Pargas har vi ett skriande behov av små hyresbostäder för åldringar. Åldringarna har behov av närservice för att känna sig trygga. Utöver trygg boendemiljö är språket en viktig fråga. Pargas äldreboenden lider, precis som det övriga landet, av brist på arbetskraft. I det läget tummar man lätt på de praktiska språkkraven och anställer finskspråkig personal på äldreboenden. Läsaren kan tänka sig hur svår vardagen blir för en totalt svenskspråkig skärbo!

– För äldrerådet har det också varit viktigt att kunna utveckla ett ”vardagsrumskoncept” t.ex. i Ankarhuset. Innevarande verksamhetsperiod har just startat och den stora skillnaden mot förut är att social- och hälsovårdstjänster har flyttats över till Varha. Just nu lider vi av ett ledarskapsvakuum då stora omändringar har skett i staden. På sikt förväntar vi oss att situationen reder upp sig.

Oberoende av om äldrerådet sorterar under staden eller Varha så är det ett expertorgan med påtryckningsmöjligheter. Vi har inte beslutanderätt, säger Widar.

Vilka frågor blir då kvar i staden?

Staden måste se till att det finns förutsättningar för att de äldre skall vara i så gott skick att de kan bo hemma. Med det sagt, deltar staden i det riksomfattande projektet ”Mer kraft i åren” som strävar till att få den åldrande befolkningen att röra på sig, ”hälsomotion”, med syftet att kunna bo hemma. Tanken är att tredje sektorn skall vara den pådrivande parten. Pargas svenska pensionärer har slutit ett intentionsavtal med Pargas stad. Vår förenings motionsansvariga aktiverar seniorerna inom föreningen. Med tanke på sjukvården är diskussionerna om digitalisering och virtuella läkare inte främmande. Enligt Widar hävdar Varha att alla kommer att få god sjukvård även om läkarbesöken flyttar ut på webben.

Den stora frågan här är, hur stor andel av den äldre befolkningen som klarar av att starta ett möte med Varhas läkare på deras portal. Hur många klarar av att slå på videon, kameran och ljudet för att inte tala om att hitta rätt på Varhas hemsida? De digitala tjänsterna är så självklara för den yngre generationen att 1,3 miljoner pensionärer lätt glöms bort. En stor del av dem kan inte datorer alls.

Har du funderingar runt äldrerådet går det bra att knycka Widar i ärmen. Både frågor som gäller Varha och lokala i Pargas.

Text och bild: Pia Rantanen

Carita ”Tiiti” Karlsson

Tiiti är bekant för de flesta Pargasbor och speciellt för Pargas svenska pensionärer i egenskap av motionsansvarig. Tiiti är nu även invald i styrelsen för åren 2024–2025.

Jag är född och uppvuxen i Åbo. Gick i Cygneus folkskola och fortsatte i Samskolan i Åbo.

Redan under skoltiden var jag en aktiv körsångare och gymnast. Älskade rörelse och gymnastik. Det var betydligt roligare än de teoretiska skolämnena.

Nåväl, 1974 skrev jag studenten och utbildade mig sedan till studentmerkonom.

Jag har arbetat inom försäkringsbranschen i så gott som hela mitt arbetsverksamma liv, dvs. över 35 år. Jag jobbade med försäkringar för storföretag.

Mina barndomssomrar vistades jag och familjen i Fagerkulla.

Därifrån har jag bara trevliga minnen. Så inte var det så konstigt att jag flyttade till Pargas 1972.

För mej är familjen väldigt viktig och idrotten och gymnastiken har förenat oss. Med egen dotter var det tävlingsdans som gällde och nu barnbarnens olika hobbyer. Som sagt, jag har alltid brunnit för rörelse, musik och framförallt kombinationen av musik till rörelse. Redan långt innan jag gick i pension drog jag motionskurser vid Kombi i Pargas. Nu efter pensioneringen har det blivit rörelse till musik för seniorer!

Som person tittar jag framåt. Jag är energisk men också väldigt lojal och samvetsgrann. Att motionera har nog varit balanserande under de mest hektiska tiderna i livet.

Jag ser som min uppgift att aktivera seniorerna inom vår pensionärsförening. Det är synnerligen viktigt att röra på sig med tanke på att kunna bo hemma längre! Jag önskar speciellt att männen skulle vara mer aktiva!

”Mer kraft i åren” -projektet passar mig därför bra och det skall bli intressant att se hur projektet formar sig.

Mer kraft i åren

I maj 2023 gick starten för samarbetsprojektet ”Mer kraft i åren” mellan kommunerna i Egentliga Finland, Varha och pensionärs- och idrottsföreningar. Äldreinstitutet uppmanar kommunerna och välfärdsområdet att lyfta motion som en del av välfärdsplanen eller utveckla en separat plan för motion. Seniorerna uppdelas i olika grupper beroende på hur funktionsdugliga de är, dvs. de som självständigt klarar av att vara aktiva och motionera, de som behöver en puff för att återuppta motion och de som bara rör sig inom hemmets fyra väggar.

Vår pensionärsförening blev tillfrågad om intresse finns för att delta i projektet. Och visst fanns det intresse! Tiiti engagerades med målet att få oss seniorer att röra på oss mera. Vi fokuserar alltså på gruppen som behöver en puff!

Tiiti har redan flera gånger under hösten lockat ut oss för att vi ska kunna bekanta oss med motionsredskapen vid sundkanten. Nu när vintern är här promenerar motionsugna pargasiter varje måndag.

Text: Pia Rantanen

Bild från Äldereinstitutet <https://www.ikainstituutti.fi/tuote/mer-kraft-i-aren/>

Yvonne Vestberg Heino

Yvonne är ny medlem i styrelsen för åren 2024–2025. Nedan presenterar hon sig själv.

Gift i Belgien med en helfinsk man kom jag till Pargas tack vare ett gemensamt flyttbeslut och 3 egna kriterier – bo vid havet, nära Sverigebåtarna o svenskspråkig omgivning! Har sedan tidigare 3 vuxna barn vilka bor o arbetar i London, Göteborg och Malmö

Jag är en mångsysslare som har en lågstadielärarexamen i grunden vilket är ironiskt nog kanske det enda arbetet jag aldrig någonsin har utfört – dock har jag under en kort tid fungerat som hemkunskapslärare i en specialgrupp på högstadiet samt också undervisat i spanska som hemspråk också detta på högstadiet!

Jag har sysslat mycket med jämställdhet i mitt liv bl.a. genom fackligt arbete samt genom politiskt engagemang och mitt slagord i livets hårda skola är Feminism – en nödvändighet i ett modernt samhälle!

De sista 16 åren innan jag kom till Pargas tillbringade jag i Bryssel där jag arbetade inom EU på självaste Ministerrådet som är den institution som samlar statschefer till Toppmöten och bestämmer vilka lagar och bestämmelser som ska tillsättas i medlemsländerna! En mycket spännande och intressant del av mitt liv där jag tillbringade 6 år med att rekrytera tjänstemän från medlemsländer till olika poster, 4 år inom Telekommunikation och de sista 6 åren på Press- och Mediaavdelningen med ansvar för logistiken inför toppmöten samt information och samordning till journalister runt om i världen.

Jag pratar tyvärr ingen finska trots flera års studier på både Akademin och på Arbis men vill någon öva sin engelska, franska, spanska eller holländska så går det bra!

På min fritid reser jag gärna, jag har börjat spela boule här i Pensionärsföreningen och tycker att det ska bli spännande att få bli en del av denna mångsidiga och aktiva förening.

Text och bild: Yvonne Vestberg Heino

De två övriga styrelsemedlemmarna, det vill säga Maj-Len Bergman och Per-Olof Nordin, presenteras i januarinumret av Parentesen.

**Parentesens redaktion önskar alla Pargasiter
en riktigt skön jul
med jultomten som
Ebba Ahlbäck har målat enkom för oss.**

Till alla Parentesenläsare

Önskar du att vi i Parentesenredaktionen hyllar någon speciell person?

Finns det några ämnesområden som du gärna vill läsa om?

Undrar du vad våra hobbygrupper håller på med?

Kom med förslag!

Du får gärna ta kontakt, antingen genom att ringa eller mejla.

Kontaktuppgifter till Pia är b.rantanen@gmail.com eller på telefon 0400-948013.

Observera!

Aktuellt material till Parentesen, t.ex ändringar i grupsammansättningar eller kontaktpersoner måste vara redaktionen tillhanda senast en vecka före månadsträffen, helst tidigare för att hinna med.

Även annat material i form av hågkomster, bilder eller teckningar tas gärna emot.

Exemplar av Parentesen kan avhämtas i de större matbutikerna på Malmen och t.ex. bokhandeln Booklet.

HÄNDELSEKALENDER våren 2024

Nedan är händelserna presenterade i stort, mera detaljerad information hittar du på vår hemsida.

12.1. kl. 13–15.30 Poesiverkstad vid Seniorpunkten

Poesiverkstaden är en träff där man får kreativitet att flöda. Under ledning av **Paola Fraboni** som har jobbat som ordkonstpedagog i många år får man skapa ny poesi med ordkonstnärliga metoder, fundera kring poesier man tidigare skrivit och diskutera tillsammans.

Den 9.2 ordnas för tredje gången Ordens estrad, ett projekt där Åbo stad tillsammans med Ålf och Sydkustens ordkonstskola håller i trådarna. Alla poeter som känner sig manade kan uppträda med egna dikter.

Meddela om deltagande till Pia Rantanen på b.rantanen@gmail eller tel. 0400948013.

17.1. kl. 13-16 Månadsträff på Brankis

4.4 – 6.4. kl. 8.00 Teaterresa till Vasa ”Vänd om min längtan”

Kimito pensionärer ordnar en fin teaterresa till Österbotten. Förutom pjäsen bekantar vi oss med Meggala vingård där vi har vinprovning. Efter övernattnig i Seinäjoki bekantar vi oss med det av Alvar Aalto ritade Aalto centret, varefter vi fortsätter till Lappo och den gamla patronfabriken. På fredag är det teater. Hemfärden går på lördag 6.4 efter en guidad tur i Vasa.

Resans pris är 405 €/pers. (minst 27 deltagare). Tillägg för enkelrum 65 €.

Sista anmälningdatum är 15.2.2024. Teaterbiljetterna bör bekräftas senast 29.3.2024.

Vi strävar efter att ordna resa för Pargasborna till S:t Karins där vi hoppar på bussen kl. 9.00.

22.7 – 24.7. kl. 8.00 Don Giovanni på operafestivalen i Nyslott, president Svinhufvuds hem Kotkaniemi vid sjön Kivijärvi, Imatra fors, ...

En två nätters resa till operafestspelen i Nyslott, vi ser Don Giovanni den 23.7. På resan bekantar vi oss också med president Svinhufvuds hem Kotkaniemi vid sjön Kivijärvi, Imatra fors, ...

Pris exklusive operabiljett 490 €/person i dubbelrum.

Pris inklusive operabiljett 625 €/person i dubbelrum. Tillägg för enkelrum är 150 €.

Notera att du bör anmäla dig senast 22.1.2024, p.g.a. att operan måste bekräftas.

Under planering

Pargasiternas egen resa till Tytyri gruva i Lojo och Chappe i Ekenäs. Trolig tidpunkt första veckan i mars.

Åbolänningarnas resa till Bohuslän och Åland är under planering.

RESOR: Anmälningar görs på vår hemsida under resor, men kan även göras under månadsmötet till Clara Kronqvist-Sundström, telefon 040 8671948 e-post: kronqvistclara@gmail.com eller Pia Rantanen, telefon 0400 948013, e-post: b.rantanen@gmail.com

Anmälan är bindande. Ingen återbetalning av resan/aktiviteten, om du avbokar efter sista betalningsdag. Resan betalas in på föreningens resekonto FI21 6601 0010 0803 07.

Använd resans/aktivitetens referensnummer för igenkänning.

Om inte annat meddelas, startar bussen alltid från busstationen och kör Kalkvägen. Meddela var du stiger på och om eventuella matrestriktioner.

SENIORFÖRELÄSNINGARNA: Förhandsanmälan görs till Kombis kansli, tfn 0400 852 596, eller via kombi.pargas.fi. Avgiften 5 € betalas vid dörren.

Styrelsens sammansättning och funktionärer 2023		
Ordförande	Gunnel Jansson jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
Skattmästare, vice ordförande	Annica Forssell forssell.annica@gmail.com	050 553 02 95
Sekreterare	Margareta Blomqvist margareta.blomqvist@granvik.fi	040 720 40 96
Vice sekreterare	Johanna Bondas johanna.bondas@parnet.fi	050 534 91 77
Vice skattmästare	Kurt Lundström kb.lundstrom@gmail.com	050 041 31 62
Övriga ledamöter	Mikael Reuter mikael@undala.fi	040 552 49 78
	Kurt Lindroos kurt.lindroos475@hotmail.fi	0500 59 40 45
	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61
	Pia Rantanen b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
Funktionärer		
Medlemssekreterare	Kurt Lindroos	(se ovan)
Mediekontakt	Johanna Bondas	(se ovan)
Teknikansvarig	Carl-Gustav Nygårdas	(se ovan)
Klippboken	Mikael Reuter	(se ovan)
Parentesens redaktion	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com Johanna Bondas, johanna.bondas@parnet.fi	0400 94 80 13
Parentesens ombrytning	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
Webbansvarig/Webbredaktör	carlgustav.nygardas@gmail.com	
IKT kontaktperson	Kurt Lundström	(se ovan)
Medlem av SPF:s arbetsutskott	Mikael Reuter	(se ovan)
Medlem av SPF:s kommitté för intressebevakning	Clara Kronqvist-Sundström	(se nedan)
Resegruppen	Clara Kronqvist-Sundström kronqvistclara@gmail.com Pia Rantanen b.rantanen@gmail.com	040 867 19 48 0400 94 80 13
SPF Åbolands styrelse	Gunnel Jansson, vice ordförande	(se ovan)
Nya medlemmar kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren Kurt Lindroos 0500 59 40 45, Margareta Blomqvist 040 720 40 96, margareta.blomqvist@granvik.fi, eller via webben.		
Medlemmar i äldrerådet: Widar Nyberg (ordf) widde.nyberg@netti.fi och Inger Karlsson inger.karlsson@parnet.fi		

HOBBYGRUPPER			
Boccia/Boule	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
Bowling	Seppo Rajamäki	0400 46 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	0400 21 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo, Encore	Maria Simberg-Sörensen	040 825 50 39	maria.ss@parnet.fi
De Pratglada	Pia Rantanen	0400 94 80 13	b.rantanen@gmail.com
Fotoklubb	Lorenz Michael	0400 23 31 43	losse.michael@gmail.com
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
Golf	Johan Nyberg	040 195 48 48	johan.nyberg@parnet.fi
Hembygdskunskap	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
IT-grupperna	Kurt Lundström	050 041 31 62	kb.lundstrom@gmail.com
Litterära salongen	Stina Engblom Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Asta Lindholm	040 575 3120	lindastae@gmail.com
Vattengympa	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
<p>Släktforskargruppen träffas i allmänhet udda veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 14 Fotoklubben träffas varannan tisdag i Seniorpunkten kl. 17. Se närmare på hemsidan. De pratglada träffas jämna veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 14.15-15.45.</p>			
<p>Följ med hemsidans, www.pargas.spfpension.fi, händelsekalender eller föreningens Facebooksida, Pargas svenska pensionärer r.f. Pargasiten. Många grupper informerar där om aktuella händelser.</p>			

Programgrupperna och gruppledarna för månadsträffarna

1.	Beni von Weissenberg	040 545 14 35	benivw@parnet.fi
2.	Mårten Malmlund	0400 71 03 12	marten.malmlund@gmail.com
3.	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
4.	Ulla Nordlund	040 524 8214	nordlund.ulla@gmail.com
	Bertel Nordlund	0400 52 64 52	bertel.nordlund@gmail.com
5.	Soili Svahnström	044 500 3097	soilis@parnet.fi
6.	Stina Engblom Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
7.	Christina Ahlsund	040 759 90 52	cahlsund@parnet.fi
	Arvo Björkroth	044 564 93 51	arvobjorkroth@yahoo.com
8.	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
9.	Carita Karlsson	045 641 52 66	tiitikarlsson@gmail.com
	Margareta Westman	040 588 05 98	
10.	Saknar ledare		

Hedersmedlemmar i föreningen

Benita Nyberg, Stina Engblom Colliander, Karl-Gustav Laurén och Kurt-Erik Långbacka

Fotoklubbens julhälsning.

Beni von Weissenberg och
Gun Nordin

Luciakröningen i Pargas kyrka.
Foto: Ulla-Maj Lübchow

Ulla-Maj Lübchow